

ISBN: 978-625-7014-24-3

© 2018 Ketebe Kitap ve Dergi Yayıncılığı A.Ş.

Ketebe Yayınları: 234

Tarih

Editör

Sezai Saraç

Kapak

Harun Tan

Düzeltili

Cihan Aldık

Mizanpaj

İrem Sönmez

1. BASKI

Şubat 2020
İstanbul

ketebe.com

Ketebe Yayınları

Sertifika No. 34989

Maltepe Mahallesi Fetih

Caddesi No: 6 Dk: 2

Topkapı 34010 İstanbul

Tel: 212.612 29 30

e-mail: ketebe@ketebe.com

Baskı ve Cilt

Mega Basım Yayın San. ve Tic. A.Ş.

Cihangir Mah. Güvercin Cad.

No: 3/1 Baha İş Merkezi A Blok

Kat: 2 34310 Haramidere -

Avcılar / İstanbul Sertifika No: 44452

Tel: 212.412 17 00

Tematik Selçuklu Tarihi

M U H A R R E M K E S İ K

KETEBE

Muharrem Kesik

1969 yılında Giresun'da doğdu. 1979 yılında ilkokul, 1987 yılında lise öğrenimini İstanbul'da tamamladı. Lisans öğrenimini 1987-1991 yılları arasında İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü'nde tamamladı. Daha sonra İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Ortaçağ Tarihi Bilim Dalı'nda yüksek lisans öğrenimine başladı. 1991-1993 yılları arasında Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı olarak, İstanbul'da Ahmet Çuhadaroğlu İlköğretim Okulu'nda tarih öğretmenliği yaptı. 1993 yılında İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü Ortaçağ Tarihi Anabilim Dalı'nda araştırma görevlisi olarak çalışmaya başladı. 27 Temmuz 1999 tarihinde Sultan *I. Mesud Devri Türkiye Selçukluları Tarihi (1116-1155)* adlı teziyle doktor unvanını aldı. 4 Haziran 2003 tarihinde de yardımcı doçentlik kadrosuna atandı. 2 Mart 2012 tarihinde doçent, 22 Haziran 2017 tarihinde profesör unvanı aldı. Halen İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü'nde profesörlük kadrosunda görev yapmakta olup 9 Ekim 2014 tarihinden itibaren başladığı Tarih Bölümü Başkan Yardımcılığı görevine devam etmektedir. İngilizce ve Arapça bilmekte olup evli ve 2 çocuk babasıdır.

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	7
------------	---

I

SELÇUKLULARI BAŞARIYA GÖTÜREN SULTANLAR

Türklerin Kaderinde Dönüm Noktası: Büyük Selçuklular.....	11
Türkiye'nin Miladı: Malazgirt Savaşı.....	26
Malazgirt'te Kürtler de Savaşmıştı.....	39
Sultan Alp Arslan Önce Gönüllerin, Sonra Anadolu'nun Kapısını Açtı.....	52
Selçukluların Kanuni'si Melikşah.....	62
Ermeniler Melikşah'a Baba Demişlerdi.....	74
Selçukluların Hürrem Sultan'ı.....	79
Anadolu'yu Türkiye Yapan Sultan: Süleymanşah.....	87
Sultan II. Kılıç Arslan ve Myriocephalon Zaferi.....	97

II

SELÇUKLU ve TÜRK-İSLAM KAHRAMANLARI

Bir Cihan Devletinin Perde Arkasındaki Gizli Hükümdarı: Nizâmü'l-Mülk.....	107
Nizâmü'l-Mülk'ün Hayatından İbret Yüklü 9 Hikâye.....	114
Türk Denizciliğine İlk Çapayı O Attı: Çaka Bey.....	120

Orucunu Bozmayan Selçuklu Şehidi: Emir Mevdud	127
Haçlıların Korkulu Rüyası: Emir Belek Gazi.....	140
Anadolu'nun Unutulan Fatihi: Danişmendli Emir Gazi.....	146
Hezârfenden Evvel Bir Selçuklu Uçmak İstedi	153
Dört Halifenin İzinde Kudüs'ün Fethini Hazırladı: Nureddin Zengî.....	160
Selçuklu Tahtına Göz Diken Vezir: Sadeddin Köpek.....	167
Konya'yı Moğol İşgalinden Selçuklu Hatibi Kurtarmıştı	174

III

SELÇUKLULARIN GÜCÜ VE MEDENİYETİ

Bozkırın Korkusuz Atlılarının Zafer Getiren 10 Savaş Taktiği	181
Mezhep Çatışmalarına Selçuklu Çözümü	189
Ermeniler Bizans'ı Değil, Selçuklu'yu Tercih Etmişti.....	194
Selçuklu'nun Affettiği 3 Bin Haçlı Nasıl Müslüman Oldu?	202
Selçuklular Antalya'yı Nasıl Fethetti?.....	206
Sikkeye Adalet ve Muhabbet İşleyen Medeniyet.....	212

IV

TÜRK-İSLAM TARİHİNDEN ALTIN SAYFALAR

Mısır'da Türk Egemenliğini Başlatan Tolunoğlu.....	221
İlk Müslüman Türk Devleti Nasıl 7 Asır Ayakta Kaldı?.....	229
Gazneli Mahmud'un Başarı Kılavuzu "Pendnâme"	233
Gazneli Mahmud: Bir Kölenin Oğlu Hindistan'ı İslamla Nasıl Şereflendirdi?	241
Selâhaddin Eyyûbî'nin 10 Liderlik Sırrı.....	245
Haçlılara Karşı Savaşta Büyük Kumandan: Esedüddin Şîrkûh	252
Karadeniz'i Düşmanlara Dar Eden Türk Beyliği: Pervâneoğulları.....	262
Menbic: Halep'in Çilekeş Kapısı	268
Halep Osmanlı'yı Beklerken.....	273

ÖNSÖZ

Ortaçağ Tarihi alanında yazı yazmak kolay bir iş değildir. Kaynak sıkıntısı, tartışmalı konuların çokluğu, özel isim ve terimlerdeki yazım farklılıkları, metodolojik farklılıklar ve çeviri problemleri gibi yığınla sorun karşımıza çıkar. Ancak toplumun geniş bir tabanının son yıllarda bu alana karşı merakı ve okuma-öğrenme gayreti bizi bilimsel yazılar yanında popüler mahiyet arz eden yazılar yazmaya da zorladı. Bu yüzden uzun süredir gücümüz yettiği oranda *Derin Tarih* dergisinde, Selçuklular Tarihi başta olmak üzere Türk-İslam Tarihi'nin çeşitli konuları üzerine tarih meraklılarına ve geçmiş sevdalarına yönelik yazılar kaleme almaya çalıştık. Zamanla bu yazılarımızın hatırı sayılır bir yekûna ulaştığını gördük.

Bu yüzden farklı zamanlarda yazmış olduğumuz popüler mahiyetteki yazılarımızı bir araya getirip kitaplaştırmak düşüncesindeyken, sağ olsun değerli büyüğümüz Mustafa Armağan da bizim gibi düşünmüş olacak ki Ketebe Yayınları için böyle bir fikir ile bizi aradı. Hemen kabul ettim çünkü ben de böyle bir çalışmanın faydalı, fikir ve yazılarımızı geniş kitlelere duyurmak konusunda etkili olacağını düşünmekteydim.

Selçukluların kısa zamanda büyük bir devlet hâline gelmelerinde etkili olan özellikleri ve başarılarının altında yatan sırları siz değerli okurlarımız için yazdık. Bu mütevazı çalışmamızda, çok ilgi çekici konuları, hakkını teslim etmemiz gereken kahramanları, tarihin akışını değiştiren olayları ve kumandanları anlatmaya gayret gösterdik.

Kitapta, üç bölüm üzerine planlanmış 34 yazı yer almaktadır. İlk iki bölümde Selçuklu Tarihi'nin efsaneleşen sultanlarının ve kahramanlarının hayatlarından ilgi çekici kesitler okuyacaksınız. Aynı zamanda Selçuklu'nun engin hoşgörüsünden, yiğitliğinden, cesaretinden, adalet anlayışından ve takip ettiği siyasetten kesitler bulacaksınız. Türk-İslam Tarihi'nin bazı önemli konularının ele alındığı üçüncü bölümde ise örnek şahsiyetlerin hayatları ve bizlere bıraktıkları miras hakkında bilgiler bekliyor okuru.

Kitap yayıma hazırlanırken tashih aşamasında bize yardım eden yüksek lisans öğrencim Fatma Kömüşlü'ye teşekkür ederim. Eserin yayıma hazırlanmasında emeği geçen Özlem Kocukeli Özbay'a, Ketebe Yayınları çalışanlarına ve Mustafa Armağan Bey'e teşekkürü borç bilirim.

Vezneciler – 2019

Prof. Dr. Muharrem KESİK

I

SELÇUKLULARI BAŞARIYA
GÖTÜREN SULTANLAR